

فاطمه در پندارها

تألیف:
ربانی

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

آدرس ایمیل:

سایت‌های مفید

www.aqeedeh.com	www.nourtv.net
www.islamtxt.com	www.sadaislam.com
www.ahlesonnat.com	www.islamhouse.com
www.isl.org.uk	www.bidary.net
www.islamtape.com	www.tabesh.net
www.blestfamily.com	www.farsi.sunnionline.us
www.islamworldnews.com	www.sunni-news.net
www.islamage.com	www.mohtadeen.com
www.islamwebpedia.com	www.ijtehadat.com
www.islampp.com	www.islam411.com
www.videofarda.com	www.videofarsi.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

۱	فهرست مطالب
۳	مقدمه
۵	فرزندان رسول اکرم ﷺ
۷	غلوهایی در حق حضرت فاطمه ؑ
۲۳	قیامت و شفاعت
۳۱	توسل جستن به فاطمه (علیها السلام)

مقدمه

در طول تاریخ برخی از پیروان ادیان در حق بزرگان دینشان غلو نموده‌اند تا جاییکه عیسی پسر مریم ﷺ را خدا دانسته و برخی او را پسر خدا پنداشته‌اند. و همچنین برخی عزیر را که از علمای بنی اسرائیل بوده پسر خدا پنداشته‌اند. خدا را مرکب از پدر و پسر و روح القدس پنداشته و سه پنداشته و سه را یک پنداشته‌اند. در سختی‌ها به تصور خود متول به عیسی و مریم ﷺ شده و این دو را واسطه بین خود و خدا دانسته‌اند.

خداآوند در قرآن از پندار و اعمال آنان اظهار ناخشنودی نموده و وعده آتش جهنم به آنان داده است. از جمله شخصیت‌های بزرگ که در باره او غلو شده حضرت فاطمه زینب علیها السلام دختر رسول اکرم ﷺ می‌باشد در این نوشته برخی از این غلوها را مطرح نموده و به نقد آن‌ها پرداخته‌ایم تا انشاء الله باعث نجات برخی از مردم از شرک و خرافات و بدعت‌ها شود.

فرزندان رسول اکرم ﷺ

در بیان فرزندان حضرت محمد ﷺ شیخ عباس قمی که از محدثین شیعه می‌باشد در کتاب متنه‌ی الامال در فصل هشتم (در بیان احوال اولاد امجاد آنحضرت) آورده است: در قرب الاسناد از حضرت صادق روایت شده که از برای رسول خدا ﷺ از خدیجه متولد شدند، طاهر و قاسم و فاطمه و ام کلثوم و رقیه و زینب و تزویج نمود فاطمه را به حضرت امیر المؤمنین و زینب را به ابی العاص بن ربیع که از بنی امية بود و ام کلثوم را به عثمان بن عفان پیش از آن که به خانه عثمان برود به رحمت الهی واصل شد و بعد از او حضرت، رقیه را به او تزویج نمود...

و شیخ طبرسی و ابن شهر آشوب روایت کرده‌اند که اولاد امجاد آن مفسر عباد از غیر خدیجه بهم نرسید مگر ابراهیم که از ماریه بوجود آمد و مشهور آن است که برای آن حضرت سه پسر بوجود آمد: اول قاسم و به این سبب آن حضرت را ابوالقاسم کنیت کرده‌اند و قبل از بعثت آنجناب متولد شد، دوم عبدالله که بعد از بعثت متولد شد او را ملقب به طیب و طاهر گردانیدند و هر دو در طفویلیت در مکه به بهشت ارتحال نمودند و بعضی طیب و طاهر را نام دو پسر دیگر می‌دانند غیر عبدالله و بر این قول وقوعی نگذاشته‌اند سوم ابراهیم علیه السلام.....

از میان فرزندان رسول گرامی اسلام حضرت فاطمه ؓ بیشتر وصفش در تاریخ آمده تا جایی که درباره ایشان بسیار غلو نموده‌اند و روایات دروغینی ساخته‌اند و اینجانب بر خود لازم دیدم که حقایق را در این باره اظهار نمایم آنگونه که مشهور است.

حضرت فاطمه ؓ در سال اول بعد از بعثت بدنیا آمده است، در سال سوم هجری با حضرت علی ازدواج نمود چهار فرزند به نام‌های حسن و حسین، زینب کبری و زینب صغیری ملقب به ام کلثوم به دنیا آورد. در سال یازدهم هجری در ۲۳ سالگی دار فانی را وداع گفت. بانویی خدا پرست، پرهیزگار، راستگو و درستکار بود درود خداوند بر او باد.

غلوهایی در حق حضرت فاطمه سَلَّمَتْ

اما غلوهایی را در باره ایشان نموده‌اند که به ذکر برخی از آن‌ها می‌پردازیم:
مجلسی در بحارالانوار و شیخ عباس قمی در منتهی‌الامال و میرزا محمد تقی لسان
الملک سپهر در ناسخ التواریخ و برخی دیگر از نویسنده‌گان در باره زندگانی حضرت
فاطمه روایاتی را ذکر نموده‌اند که در تمام آن روایات این غلوها به چشم می‌خورد:

- ۱- خلقت حضرت فاطمه از نور بوده است
- ۲- در شکم مادر سخن می‌گفته است
- ۳- از حضرت مریم برتر است
- ۴- طعام بهشتی برای فاطمه می‌آمده
- ۵- آگاه به علم ما کان و ما یکون بوده است
- ۶- فاطمه در قیامت شیعیانش را به بهشت می‌برد
- ۷- صحیفه‌ای به او نازل شده
- ۸- توسل به فاطمه

به یاری خداوندبارک و تعالی در این مختصر به پاسخ به این هشت غلوی که ذکر شد می‌پردازیم. در پاسخ به غلو ۱ تا ۴ می‌گوئیم: اگر چنین بوده است، پس چرا خداوند تبارک و تعالی در قرآن از فاطمه یادی ننموده است؟

در قرآن سوره‌ای به نام مریم که سوره نوزدهم قرآن است. در آیات زیادی در قرآن از حضرت مریم تعریف شده است. در آیات ۳۵ تا ۳۷ سوره آل عمران از تولد مریم، کفالت زکریا و طعام‌های بهشتی که از جانب خداوند برای مریم می‌آمده است یاد شده است. ولی حتی یک آیه در قرآن وجود ندارد که در آن از فاطمه، از تولدش از چگونگی رشدش و از طعام‌های بهشتی یاد شده باشد.

در آیه ۴۲ سوره آل عمران می‌فرماید:

﴿وَإِذْ قَالَتِ الْمَلِئَكَةُ يَمْرِيْمُ إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَنِكِ وَطَهَرَكِ وَأَصْطَفَنِكِ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ﴾.

يعنى: «آنگاه که ملائکه گفتند: اى مریم، همانا خدا تو را برگزیده و تو را پاکیزهات داشته و تو را بزرگان جهانیان برتری داده است».
در آیه ۴۵ و ۴۶ سوره آل عمران آمده است:

﴿إِذْ قَالَتِ الْمَلِئَكَةُ يَمْرِيْمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ أَسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرِيْمَ وَجِهِهَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقْرَبِينَ ﴿٤٥﴾ وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ﴾.

يعنى: «آنگاه که فرشتگان گفتند: اى مریم، خداوند تو را به فيضی از جانب خود نوید می دهد که نامش مسیح عیسی بن مریم است که در دنیا و آخرت آبرومند و از مقربان است. و با مردم در گهواره و در میانسالی (به وحی) سخن می گوید و از شایستگان است».

در سوره مریم از آیات ۱۶ تا ۲۹ از چگونگی حامله شدن و زایمان مریم ه می گوید ولی هیچ اثری از فاطمه عليها السلام و خواهران او در قرآن نیست. فقط در آیه ۵۹ سوره احزاب آمده است:

﴿يَأَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَا زُوْجَكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءُ الْمُؤْمِنِينَ يُدْبِيْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَبِيهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعَرَّفَنَّ فَلَا يُؤْذِنَنَّ وَكَانَ اللَّهُ غُفُورًا رَّحِيمًا﴾.

يعنى: «ای پیامبر! به همسران و دختران و به زنان مؤمنان بگو: چادرهای خود را بر خویشن فرو افکنند، (و با آن سر و صورت و سینه هایشان را بپوشانند). این (پوشش) به اینکه (به پاکدامنی) شناخته شوند، نزدیک تر است و بدین ترتیب مورد آزار قرار نمی گیرند. و الله، آمرزندهی مهربان است».

از این آیه بdst می آید که پیامبر دخترانی داشته است و خداوند به آنان فرموده

حجاب خود را حفظ نمایند و این فرمایش خداوند فضیلتی برای آنان بوجود نمی‌آورد. همانگونه که گفته شد پیامبر ۴ دختر داشته به نامهای فاطمه، ام‌کلثوم، رقیه، زینب و همانگونه که شیخ عباس قمی در متهی الامال آورده، رقیه در سال دوم هجری در هنگامیکه جنگ بدر بوده است وفات می‌نماید در نتیجه در زمان نزول سوره احزاب که سال پنجم هجری بوده و در آیه ۵۹ مشاهده نمودید که امر حفظ حجاب به دختران پیامبر نیز بوده، سه دختر از پیامبر باقی مانده بوده یکی فاطمه، دومی زینب و سومی ام کلثوم و بدین جهت «بناتک» (دختران) آمده است. اگر منظور یک دختر بود «بنتک» (دخترت) می‌آمد. اگر منظور دو دختر بود «بنتیک» (دو دخترت) گفته می‌شد و حال چون منظور سه دختر است «بناتک» (دختران) گفته شده است.

پس طبق این محاسبه خداوند در این آیه به همسران پیامبر و دختران او (فاطمه، زینب، ام‌کلثوم) و زنان مؤمنه فرموده که حجابشان را حفظ کنند و این فرمایش فضیلتی برای آنان محسوب نمی‌شود.

خداوند در آیه ۱۱ و ۱۲ سوره تحریم دو زن را الگو برای همسران پیامبر و تمام زنان هم عصر پیامبر و تمام زنان تا قیامت قرار داده است و این دو زن قرن‌ها قبل از زمان پیامبر می‌زیسته‌اند، هیچکس در زمان پیامبر آن‌ها را ندیده چون قرن‌ها قبل فوت نموده بودند با این وصف الگو قرار داده شدند، یکی از این دو زن، همسر فرعون (آسیه) می‌باشد و دیگری حضرت مریم.

ولی فاطمه الگو قرار داده نشده است.

خداوند در آیه ۱۱ و ۱۲ سوره تحریم می‌فرماید:

﴿وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلنَّاسِ إِذَا أَمْنُوا أَمْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذَا قَالَتْ رَبِّ آبَنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَلَمْ يَجِدْنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلَهُ وَلَمْ يَجِدْنِي مِنْ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۚ وَمَرِيمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرَجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِ وَكَانَتْ مِنَ

آل‌القَبْيَتِينَ ﴿١﴾

يعنى: «و خداوند برای کسانی که ايمان آوردند همسر فرعون را مَثَل زد، آنگاه که گفت پروردگارم، در بهشت نزد خودت خانه‌ای برایم بنا کن و مرا از فرعون و عمل او نجات بده و مرا از گروه ستمکاران نجات بده. و مریم دختر عمران را که پاکدامنی ورزید پس از روح خود در آن دمیدیم و کلمات پروردگارش و کتب او را باور نمود و از فرمانبرداران بود».

مشاهده می‌نماییم که خداوند همسر فرعون (آسیه) را که در بیش از دو هزار سال قبل از زمان محمد ﷺ می‌زیسته و مریم هرا که در بیش از ۵۰۰ سال قبل از زمان محمد ﷺ می‌زیسته برای مؤمنان مَثَل می‌زند. در واقع آندو را الگو قرار می‌دهد ولی فاطمه علیها السلام را که در زمان پیامبر می‌زیسته مَثَل نمی‌زند، همانگونه که دختران دیگر پیامبر و همچنین زنان مؤمنه دیگر را در قرآن مَثَل نزدی است.

آیات زیاد دیگری در قرآن است که خداوند از مریم ه تعريف نموده است و به او لقب صدیقه داده شده است ولی از فاطمه علیها السلام به تنها بی در قرآن یاد نشده است. اگر خلق‌لت فاطمه با دیگران فرق داشت و از نور بود، در شکم مادر سخن گفته بود، طعام بهشتی برای او می‌آمد در قرآن که میزان و فرقان و کتاب مبین و کتاب هدایت است به روشنی بیان می‌شد.

در قرآن از همسران پیامبر یاد شده است و در آیه ۶ سوره احزاب، به آنان لقب مادران مؤمنین داده شده است. و در آیه ۳۰ و ۳۱ همین سوره درباره آنان آمده است.

﴿يَسِّاءَ الَّذِيْ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنْ بِفَحْشَةٍ مُّبِيْنَ يُضَعَّفُ لَهَا الْعَذَابُ ضِعَافِيْنَ وَكَذِيلَكَ ذَلِيلَكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴾ وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُنْ لَهُ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَلِحَّا نُؤْتِهَا أَجْرَهَا مَرَّانِ وَأَعْتَدَنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴾

يعنى: «ای زنان پیامبر، هر کس از شما که ناشایستی آشکار انجام دهد، عذاب در حق

او دو چندان افزوده می‌شود و این کار بر خداوند آسان است. و هر کس از شما که در برابر خداوند و پیامبرش فرمانبردار باشد و عمل شایسته انجام دهد، پاداشش را دو بار به او می‌دهیم و برایش رزقی ارزشمند فراهم سازیم».

ولی هیچ آیه‌ای در قرآن نیست که ویژگی خاصی برای دختران پیامبر قائل شده باشد. آیات قرآن روشن و واضح است، با مطالعه قرآن معلوم می‌شود که فردی به نام مریم وجود داشته است. در قرآن سوره‌ای به نام مریم وجود دارد در قرآن داستان مریم از کودکی تا بزرگیش بیان شده است. پدری به نام عمران داشته فرزندی بنام عیسی داشته و داستان عیسی در قرآن آمده است و.....
ولی اثری از نام فاطمه و او صافش در قرآن نیست.

این‌ها چون دلیلی در قرآن برای برتری فاطمه نسبت به مریم ندارند به آیه ﴿إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ﴾ «ما به تو کوثر اعطنا نمودیم» استناد می‌نمایند و می‌گویند این آیه درباره فاطمه نازل شده است.

در حالیکه اگر خداوند تبارک و تعالی می‌خواست به پیامبر بفرماید که ما به تو فاطمه دادیم اولاً نام فاطمه را بیان می‌فرمود تا همگان به روشی سخن خداوند را دریابند زیرا کوثر معانی متعددی دارد، منجمله به معنی نهر کوثر در بهشت است و همچنین به معنی خیر زیاد آمده است و...

دیگر اینکه اگر منظور بخشیدن فرزند به پیامبر بود از فعل «وهب» استفاده می‌نمود زیرا دادن فرزند در قرآن با فعل «وهب» (بخشید) بکار رفته است در آیه ۳۹ سوره ابراهیم از زبان ابراهیم ﷺ آمده است:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكَبِيرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ﴾.

يعنى: «سپاس برای خدایی است که در پیری به من اسماعیل و اسحاق را بخشید، همانا پروردگارم شنوای دعاست».

مشاهده می‌نماییم فعل «وهب» (بخشید) بکار رفته و بعد نام فرزند ابراهیم که

اسماعیل و اسحاق می‌باشند آمده است.

و یا مثلاً در آیه ۳۰ سوره ص مشاهده می‌نماییم که درباره داود آمده است:

﴿وَوَهَبْنَا لِدَاؤُرَدَ سُلَيْمَانَ نِعَمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ﴾.

يعنى: «به داود سليمان را بخشيديم، خوب بنهای بود او بازگشت كننده بود».

حتى در دعاهايی که انبیاء در درخواست فرزند از خداوند نموده‌اند، از واژه «هب» که امر از فعل «وهب» است استفاده نموده‌اند.

در آیه ۳۸ سوره آل عمران درباره دعای زکريا ﷺ آمده است:

﴿هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعٌ الْدُّعَاءِ﴾.

يعنى: «آن هنگام، زکريا پروردگارش را ندا نمود گفت پروردگارم به من فرزند شايسته‌ای از جانب خويش ببخش، همانا تو شنواي دعایي».

(و در آیه ۴۹ سوره شوری آمده است:

﴿إِنَّ اللَّهَ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ تَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهْبِ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَّهُ وَيَهْبِ لِمَنْ يَشَاءُ الْذُكُورَ﴾.

يعنى: «فرمانروايی آسمانها و زمين از آن خدادست، هر چه را بخواهد می آفريند، به هر کس بخواهد دختر می بخشد، و به هر کس بخواهد پسر می بخشد».

آيات ديگري در اين زمينه وجود دارد که برای رعایت اختصار از ذكر آنها خودداری می‌نماییم.

طبق روش خداوند در قرآن و سليقه‌اي که خداوند در قرآن برای بكار بردن واژه‌ها بكار برده است، اگر خداوند می‌خواست که به پیامبر بگويد ما به تو فرزندی دادیم، اولاً فعل «وهب» را در آیه بكار می‌برد و ثانياً نام فرزند را بعد از آن ذكر می‌نمود و آيه بصورت «إِنَّا وَهَبْنَا لَكَ فَاطِمَةً» گفته می‌شد.

همانگونه که در قبل گفتیم «کوثر» دارای معانی متعددی است. برخی از روایات می-

گوید که کوثر نهری در بهشت است که خداوند به حضرت محمد ﷺ اعطای خواهد نمود. در برخی روایات کوثر به معنای خیرکشیر آمده است. در برخی روایات به معنی حوضی در بهشت گفته شده است. در برخی از روایات به معنای خیری است که خداوند از نبوت و اسلام به محمد ﷺ داده است.

از آیات قرآن بدست می‌آید که قرآن حکمت است و در آیه ۲۶۹ سوره بقره می-

فرماید:

﴿يُؤْتِ الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ وَمَن يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوقِّعَ خَيْرًا كَثِيرًا...﴾

طبق آیات قرآن، قرآن حکمتی است که به پیامبر داده شده این قرآن است که باعث هدایت میلیاردها انسان تا روز قیامت است و خیر کثیر است و معنای **﴿إِنَّ شَانِئَكُ هُوَ الْأَبْرَرُ﴾** که در آخر سوره الكوثر آمده است این می‌باشد که دشمن تو ای پیامبر ابترا است یعنی خیر و برکتی از او نمی‌ماند یعنی مقطوع البرکت است کما اینکه دشمنان پیامبر با اینکه اولاد داشتند ولی از هیچکدام از آن‌ها اثر و خیری باقی نمانده است. دیگر اینکه یکی از سوره‌هایی که در آن داستان مریم‌ه آمده سوره آل عمران است.

«آل» در قرآن به دو معنی آمده یکی به معنی «پیرو» و دیگری به معنی «خاندان».

منظور از «آل عمران»، «خاندان عمران» می‌باشد که عبارت بودند از عمران و همسرش و دخترش مریم و نوه‌اش عیسی که داستان آن‌ها در سوره آل عمران آمده است. در قرآن سوره‌ای بنام محمد داریم ولی سوره‌ای بنام آل محمد نداریم. اگر منظور از آل محمد را پیروان محمد ﷺ بدانیم که همان مؤمنین هستند سوره‌ای بنام سوره مؤمنون در قرآن داریم. ولی اگر منظور از آل را خاندان پیامبر بدانیم و مطابق گمان شیعه خاندان پیامبر را علی و فاطمه و اولادشان و یا به عبارتی مطابق گمان شیعه ائمه شیعه بدانیم در قرآن سوره‌ای بنام ائمه وجود ندارد. نه تنها سوره‌ای بنام ائمه در قرآن وجود ندارد بلکه همانگونه که گفته شد سوره‌ای بنام آل محمد و یا آل رسول در قرآن وجود ندارد و حتی کلمه‌ای به نام آل محمد و یا آل رسول در قرآن وجود ندارد ولی کلماتی از قبیل آل

ابراهیم و آل داود-آل موسی-آل فرعون-آل یعقوب-آل لوط-آل عمران-آل هارون در قرآن آمده است.

خداؤند در قرآن ایمان به پنج چیز را برای مؤمنین واجب نموده است ۱- ایمان به خدا ۲- ایمان به روز قیامت ۳- ایمان به کتب آسمانی ۴- ایمان به ملائکه ۵- ایمان به پیامبران.

ولی اصلاً یادی از ائمه شیعه در قرآن نشده است و همچنین در آیه ۱۷۷ سوره بقره، خداوند نیک را آن کسی می‌داند که به همین پنج چیز ایمان داشته باشد.

می‌فرماید:

﴿لَيْسَ الِّبَرَ أَن تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلِكَنَ الِّبَرَ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَ...﴾

یعنی: «نیکی در آن نیست که روهايتان را به سوی مشرق و مغرب گردانید ولیکن نیک آن کسی است که به خدا و روز قیامت و ملائکه و کتاب و پیامبران ایمان داشته باشد...».

همچنین در آیه ۱۳۶ سوره نساء فرموده است:

﴿... وَمَن يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَائِكَتِهِ وَكُثُرِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾

یعنی: «هرکس که به خدا و ملائکه اش و کتاب‌هایش و پیامبرانش و روز قیامت کافر شود پس گمراه شده، گمراهی دور از راه حق».

اگر خداوند متعال دوازده امامی را بعد از رسول گرامی اسلام برای هدایت مردم فرستاده بود آیا نباید به روشنی نام و نشانشان در قرآن می‌آمد و ایمان به آن‌ها واجب شمرده می‌شد؟

این‌ها هیچ دلیلی برای اثبات امامانشان در قرآن ندارند مثلاً گفته‌اند: ﴿بِقِيَّاتِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ اشاره به امام زمان است در حالیکه اصلاً آیه ربطی به این

موضوع ندارد.

در آیات ۸۴ تا ۸۷ سود هود آمده است:

﴿وَإِلَى مَدِينَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَقُولُمْ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَلَا تَنْقُصُونَا الْمِكَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرَكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُحِيطٍ وَيَقُولُمْ أَوْفُوا الْمِكَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ بَقِيَتُ اللَّهُ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِظٍ قَالُوا يَسْعِيهُنَّ أَصْلَوْتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتَرُكَ مَا يَعْبُدُ ءَابَاوْنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ﴾

يعنى: «به سوي مدین برادرشان شعیب را فرستادیم گفت: اى قوم من، عبادت کنید خدا را معبدی برای شما جز او نیست و از پیمانه و ترازو کم نگذارید من خیر شما را می خواهم از عذاب فraigیر بر شما بیناکم. و اى قوم من، پیمانه و ترازو را تمام بدھید و حقوق مردم را کم مدهید و در زمین به فساد سر بر مدارید. باقیمانده خدا برای شما بهتر است اگر مؤمن هستید و من بر شما نگهبان نیستم. گفتند: اى شعیب، آیا نماز تو به تو دستور می دهد که آنچه را پدرانمان می پرستیده‌اند رها کنیم یا در اموال خود به میل خود تصرف نکنیم راستی که تو بربار فرزانه‌ای».

در این آیه مشاهده می نماییم منظور از «بقيت الله» سود حلالی است که از کسب و کار بدست می آید و در تفسیر «مجمع البيان» که از تفاسیر شیعی است در ذیل این آیه می گوید: «الباقي بمعنى الباقی أي ما أبقى الله تعالى من الحلال بعد إتمام الكيل والوزن خير من البخس والتطفيف وشرط الإيمان في كونه خيرا لهم لأنهم إن كانوا مؤمنين بالله عرفوا صحة القول».

يعنى: «بقيه در اين آيه به معنای باقیمانده است آن چیزی است که خدای تعالی از حلال برای شما گذارد پس از آنکه شما کیل و ترازو را کامل و تمام نمایید و بهتر است از برای شما از کم دادن و کم فروشی و منظور از شرط ایمان که در این آیه ذکر شده

یعنی تمام دادن پیمانه و ترازو برای ایشان بهتر است اگر به خدا ایمان داشته و صحت این قول را بفهمند».

همانگونه که مشاهده نمودید، این آیات در باره قوم شعیب اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكُكَ الْغُلَامَيْنَ است که قرن‌ها قبل از زمان پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ می‌زیسته‌اند پیامبریشان به آنان می‌گوید کم فروشی نکنید، در آمد حلال برای شما بهتر است. شیعیان از این آیه خواسته‌اند امام زمانشان را اثبات کنند و اصولاً تمام آیاتی را که برای اثبات امامت و امام زمانشان مطرح کرده‌اند وقتی انسان به آن آیات و آیه ما قبل و ما بعد آن آیات توجه می‌کند می‌بیند که اصلاً ربطی به مدعای آنان ندارد.

اگر قرار بود خداوند متعال کسی را آخر زمان مبعوث گرداند و زمین را بوسیله او پر از عدل و داد نماید یقیناً در قرآن نام و نشانش را بیان می‌فرمود و شمه‌ای از کارهایی را که باید انجام دهد. ولی در قرآن اصلاً اثری از مهدی وجود ندارد.

از آیات قرآن بدست می‌آید بر خلاف آنچه می‌گویند که مهدی همه را مسلمان می‌کند، تا روز قیامت یهود و نصاری وجود خواهند داشت و بین آن‌ها کینه و دشمنی وجود خواهد داشت. در این باره در آیه ۱۴ سوره مائدہ آمده است:

﴿وَمِنَ الظَّالِمِينَ قَاتَلُوا إِنَّا نَصَرَنَا أَحَدَنَا مِيشَقَهُمْ فَنَسُوا حَطَّا مَمَّا ذُكِرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَسَوْفَ يُبَيَّنُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ﴾

یعنی: «و از آنانکه گفتند ما نصاری (پیروان عیسی) هستیم پیمان گرفتیم پس فراموش کردند بخشی از آنچه را که یادآوری شدند، پس برانگیختیم میان آنان دشمنی و کینه را تا روز قیامت و در آینده خداوند آنان را به آنچه انجام می‌دادند آگاه خواهد نمود».

از این آیه شریفه بدست می‌آید تا روز قیامت نصاری وجود داشته و میان آنان کینه و دشمنی وجود خواهد داشت.

همچنین در آیه ۶۴ سوره مائدہ درباره یهودیان آمده است:

﴿وَقَاتَلَ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةً غُلَتْ أَيْدِيهِمْ وَلَعُنُوا بِمَا قَاتَلُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنْفِقُ كَيْفَ

يَشَاءُ وَلَيَزِدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ طُغَيْنَا وَكُفَّارًا وَأَلْقَيْنَا بِيَهُمُ الْعَدَوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ...».

يعنى: «و يهوديان گفتند که دست خدا بسته است، دستشان بسته باد و لعنت شدند به سبب آنچه گفتند، بلکه دستهای او (خدا) باز است اتفاق می کند هر گونه که بخواهد و آنچه از جانب پروردگارت بر تو نازل شده به سرکشی و نافرمانی بسیاری از آنان خواهد افزود و بینشان تا روز قیامت دشمنی و کینه افکنندیم...».

از این آیه شریفه نیز بدست می آید که تا روز قیامت یهود وجود خواهد داشت و بینشان کینه و دشمنی وجود خواهد داشت و به عبارتی جامعه و دنیای ایده‌آلی را که می - گویند بوجود خواهد آمد در دنیا هرگز بوجود نخواهد آمد.

در نقد عقاید شیعه کتب بسیاری به رشتہ تحریر در آمده است منجمله کتاب «اسلام ناب»، تالیف آقای عبداللهی که در این مورد در فصل آخر کتاب، با استناد به آیات قرآن و روایات شیعه ثابت نموده که امام غایب شیعیان وجود نداشته و ندارد.

بازگردیم به سخن درباره فاطمه علیها السلام، فاطمه علیها السلام را در روایات شیعه، عالم به ما کان و ما یکون دانسته‌اند.

میرزا محمد تقی لسان الملک سپهر در کتاب «ناسخ التواریخ جلد دوم صفحه ۲۶۶» از کتاب عيون المعجزات آورده است که: «عمار یاسر سلمان را گفت تو را از حدیثی عجیب خبر می‌دهم، گفت: یا عمار، بگو تا چه داری؟ قال: نعم شهدت علی بن أبي طالب وقد ولج على فاطمة، فلما أبصرت به نادت: إذن لأحدثك بما كان وبما هو كائن، وبما لم يكن إلى يوم القيمة حين تقوم الساعة».

می گوید: «در خدمت علی حاضر بودم، گاهی که بر فاطمه در آمد چون امیرالمؤمنین را دیدار کرد، ندا در داد که نزدیک شو تا بازگوییم از برای تو بدانچه از بدآفرینش بود و بدانچه می باشد و بچیزی که نبوده است تا زمانی که روز قیامت آشکار شود....». از این روایت به دست می آید که منظور راوی این است که فاطمه علیها السلام از آنچه از بد

آفرینش وجود داشته و آنچه وجود نداشته و آنچه تا قیامت وجود دارد و ندارد آگاه بوده است.

در جواب باید بگوئیم: حضرت محمد ﷺ که پیامبر بوده و خداوند به او قرآن نازل نموده و سوره‌ای از قرآن را بنام او نامگذاری نموده و او را خاتم النبیین نام نهاده است و... عالم به ما کان و ما یکون نبوده و از آیه ۱۰۱ سوره توبه بدست می‌آید که پیامبر از منافقان اطرافش و از منافقان مدینه خبر نداشته است. خداوند در آیه ۱۰۱ سوره توبه در این باره می‌فرماید:

﴿وَمَنْ حَوَّلَكُمْ مِّنَ الْأَعْرَابِ مُتَفَقُونَ ۚ وَمَنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرُدُوا عَلَى الْتِفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ ۖ
ۖ هُنُّ تَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُمْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَى عَذَابٍ عَظِيمٍ﴾

يعنى: «در اطراف شما از اعراب منافقانی هستند و از اهل مدینه بر نفاق مانده‌اند تو آن‌ها را نمی‌شناسی ما آن‌ها را می‌شناسیم، بزودی دوبار آنان را عذاب خواهیم نمود، سپس آنان به سوی عذاب بزرگی روانه شوند».

از این آیه به دست می‌آید که رسول اکرم ﷺ از منافقان اطرافش و از منافقان مدینه باخبر نبوده است و آیات در این باره زیاد می‌باشد که برای رعایت اختصار از ذکر آن‌ها خودداری می‌نماییم.

حال چه شده که فاطمه عليها السلام از علم ما کان و ما یکون با خبر بوده؟

در ترجمه جلد دهم بحار الأنوار صفحه ۲۱، از صدقه در کتاب امالی از محمد بن قیس روایت شده که گفت: هرگاه پیامبر خدا از سفری مراجعت می‌کرد اولین کسی را که دیدار می‌نمود فاطمه زهرا بود. وی نزد فاطمه می‌رفت و مدت طولانی نزد او مکث می‌نمود، یک وقت که پیغمبر اعظم اسلام به سفری رفته بود فاطمه اطهر دو خلخال نقره و یک گردنبند و دو گوشواره و پرده‌ای خرید برای موقعي که پدر و شوهرش از سفر بازمی‌گردند. هنگامی که پیامبر اکرم ﷺ از مسافت بازگشت نزد فاطمه زهرا رفت، اصحاب همچنان بر در خانه فاطمه ایستاده بودند، نمی‌دانستند توقف کنند یا بازگردند

زیرا از مدت مکث آن حضرت با اطلاع نبودند، ولی رسول اکرم چندان توقفی ننموده و در حالی از پیش فاطمه خارج شد که آثار غصب از صورت مبارکش مشاهده می‌شد و آمد تا نزدیک منبر نشست. فاطمه زهرا دریافت که خشم و ناراحتی پیامبر اعظم بخاطر خلخال و گوشواره و گردنبند و پرده بوده است. فاطمه اطهر گلوبند و گوشواره و خلخال و پرده را به حضور رسول اکرم فرستاد و به آن شخص که آن‌ها را برد فرمود: سلام مرا به پدرم برسان و بگو این‌ها را در راه خدا به مصرف برسان...

این روایت حاکی از این است که فاطمه عالم به ما کان و ما یکون نبوده والا عملی انجام نمی‌داده که باعث خشم پیامبر شود.

و همچنین در صفحه ۱۰۴ همان کتاب آمده است: حضرت موسی بن جعفر می‌فرماید: یکوقت پیغمبر اسلام نزد فاطمه اطهر رفت، چون یک گردنبند در گردن آن بانو دید لذا از او اعراض نمود، وقتی فاطمه زهرا آن گردنبند را باز کرد و کنار نهاد، رسول خدا به وی فرمود: تو از من هستی، اکنون نزد من بیا، سپس شخص سائلی آمد و حضرت زهرا آن گردنبند را به او عطا کرد.

البته ما معتقدیم که حضرت فاطمه علیها السلام بانویی مؤمنه و متقدی بوده و از مهاجرین نخستین است که خداوند در آیه ۱۰۰ سوره توبه، از مهاجرین نخستین و انصار تعریف نموده و وعده بهشت به آنان داده است.

و لازم به یادآوری است که حضرت ابوبکر و حضرت عمر و حضرت عثمان رض نیز از مهاجران نخستین هستند و مشمول آیه ۱۰۰ سوره توبه می‌باشند که وعده بهشت به آنان است.

و همچنین روایات دیگری مبنی بر عالم نبودن فاطمه علیها السلام به ما کان و ما یکون وجود دارد که از ذکر آن‌ها برای رعایت اختصار خودداری می‌نماییم.

از غلوهای دیگری که درباره ایشان نموده‌اند این است که بعد از فوت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به فاطمه علیها السلام وحی می‌شده و مجموعه وحی‌هایی که به او می‌شده علی صلی الله علیه و آله و سلم می‌نوشته و در

نهايت مصحفی شده (بنام مصحف فاطمیه) که علم ما کان و ما يکون در آن است. میرزا محمد تقی لسان الملک سپهر در ناسخ التواریخ جلد ۲ صفحه ۴۱۴ و ۴۱۵، از بصائر الدرجات، از حماد بن عثمان نقل می‌کند که... فرمود: گاهی که رسول خدا به دیگر سرای تحويل داد اندوه و حزن فاطمه را فرا گرفت، که هندسه آن را جز خدای نداند لاجرم خداوند عزوجل فرشته بدو فرستاد تا آن حضرت را در سوگواری پدر تعزیت و تسلیت گفت و با او فراوان حدیث کرد فاطمه خبر فرشته و شکواي سوگواری به اميرالمؤمنین آورد علی فرمود از اين پس چون احساس اين معنى فرمودي و اصفا (استمع) صوت نمودي مرا آگاهی ده، لا جرم فاطمه هنگام اصفا صوت علی را آگاه ساخت و آن حضرت آنچه فاطمه اصفا می‌نمود مكتوب می‌نمود، چند که مصحفی شد، از پس اين حدیث صادق آل محمد فرمود، اين مصحف نمودار حلال و حرام نیست بلکه نمودار علم ما يکونست و در كافي و العده نيز اين حدیث بدینگونه روایت شده.

در جواب باید گفت: خداوند متعال در قرآن اشاره به صحف ابراهیم و موسی ﷺ می‌نماید و اگر صحفي نیز قرار بود به فاطمه ﷺ بدهد حتماً بدان اشاره می‌نمود. خداوند در قرآن درباره عیسیٰ می‌فرماید به او انجیل دادیم، درباره موسیٰ می‌فرماید به او تورات دادیم، درباره داود ﷺ می‌فرماید به او زبور دادیم در سوره مریم آمده که به یحییٰ ﷺ فرموده:

﴿يَعِيشُ حُذِيفَةُ بْنُ عَبْدِ الْأَزْدِ كَتَبَ بِقُوَّةٍ﴾

يعني: «ای یحییٰ کتاب را با توانایی بگیر...»

ولی از مصحف فاطمه در قرآن خبری نیست.

حضرت محمد ﷺ آخرین پیامبر است و وحی به او ختم شده است. در خطبه ۱۳۶ نهج البلاغه آمده است:

«... أَرْسَلَهُ عَلَى حِينَ فِتْرَةٍ مِّنَ الرَّسُلِ وَتَنَازَعَ مِنَ الْأَلْسُنِ وَخَتَمَ بِهِ الْوَحْيُ».»

يعني: «... خداوند متعال، محمد را در زمانی فرستاد که مدت‌ها بود پیامبری روی زمین

نیامده بود و مردم به جان یکدیگر افتاده بودند. خداوند با فرستادن محمد ﷺ برنامه پیامبران دیگر را تعقیب کرد و وحی را به او ختم نمود».

از این خطبه بدست می‌آید که بعد از حضرت رسول ﷺ به کسی وحی نمی‌شود و روایاتی که می‌گوید به فاطمه عليها السلام وحی می‌شده و مصحفی داشته دروغ است.

قیامت و شفاعت

در کتاب ستارگان درخشنان جلد ۲ از انتشارات کتابفروشی اسلامیه در صفحه ۱۱۳ آمده است: باقر آل محمد ﷺ می‌فرماید: «حضرت فاطمه زهرا در روز قیامت در کنار جهنم خواهد ایستاد، در آن روز میان دو چشم هر کسی نوشته خواهد شد که مؤمن است یا کافر؟ در آن روز یکی از دوستداران اهل بیت را که گناه زیادی کرده باشد به طرف جهنم خواهد برد وقتی که او را نزدیک حضرت زهرا میرسانند آن بانو در پیشانی آن شخص می‌خواند که این شخص دوست زهرا و فرزندان اوست در این موقع زهرا می‌گوید: آی خدای من، تو مرا فاطمه نامیدی و وعده فرمودی که دوستان مرا از آتش جهنم نجات دهی وعده تو حق است تو خلف وعده نخواهی کرد. خدای رئوف در جواب می‌فرماید: ای فاطمه، راست گفتی حقا که من تو را فاطمه نامیدم تو و آن افرادی را که دوستدار تو و امامانی که از فرزندانت بوجود آمده باشند از آتش جهنم نجات داده ام وعده من بر حق است و خلف وعده نخواهم کرد. این شخص را از این نظر دستور دادم در جهنم ببرند که تو او را شفاعت کنی و من هم شفاعت تو را در حق او قبول نمایم تا آن قدر و منزلتی که تو نزد من داری بر ملائکه و پیغمبران معلوم شود....

جواب- این روایت و روایات نظیر این روایت باعث می‌شود که مردم بر گناه نمودن جسور شوند، بدنبال فسق و فجور برونده، هر ظلمی را انجام دهند و گمان نمایند با دوست داشتن فاطمه ﷺ و اولاد او به جهنم بردند نشده و فاطمه آنان را به بهشت می‌برد و به نظر ما یکی از دلایلی که در جامعه ایران ما، دروغ و گناه رواج دارد همین وعده و عیدهای دروغینی است که در روایات آورده‌اند. خداوند در آیات ۷۴ و ۷۵ و ۷۶ سوره ط می‌فرماید:

﴿إِنَّمَا مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ بُحْرَمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا تَخْيَىٰ ﴾^{vi} وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ

۱۷ ﴿الصَّلِحَتِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ﴾ جَنَّتُ عَدَنِ تَحْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَهْرُرُ خَلِدِينَ فِيهَا
وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَرَكَ﴾.

يعنى: «به راستی هر آنکه گنهکار بسوی پروردگارش رود برای او جهنمی خواهد بود که در آن نه می میرد و نه زنده می ماند. و هر کس که به پیشگاه پروردگارش با ایمان و اعمال صالح بباید، پس برای آنها درجات اعلی خواهد بود. بهشت های جاویدی که نهرها زیر آن جاریست و در آنها جاوید خواهند بود و این است پاداش هر کس که پاک شد».

از این آیات بدست می آید که گناه باعث جهنمی شدن می شود و ایمان و عمل صالح و تقوی باعث بهشتی شدن است نه محبت کسی را در دل داشتن.

خداآوند در آیات ۱۰۸ و ۱۰۹ و ۱۱۰ و ۱۱۱ و ۱۱۲ همین سوره (طه) صحنه قیامت را

مجسم نموده است و فرموده است:

﴿يَوْمَئِذٍ يَتَبَعُونَ الدَّاعِيَ لَا عَوْجَ لَهُ وَ وَخْشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا
﴿يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الْشَّفَاعةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
خَلْفُهُمْ وَلَا تُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا﴾ وَعَنْتَ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ
ظُلْمًا﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّلِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا تَحَافُظُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا﴾.

يعنى: «در آن روز همگان از دعوت کننده‌ای (بانگزن محشر) که انحرافی در او نیست پیروی کنند و همه صدایا در برابر (عظمت خدای) رحمان به خاموشی گراید و جز صدای آهسته نشنوی. آن روز هیچ شفاعتی نفع نبخشد مگر برای کسی که خدا اجازه داد و راضی شد که سخنی برای او گفته شد. خدا هر آنچه را پیش روی و پشت سر دارند می داند و هیچ علمی به او احاطه ندارد. و تمام چهره‌ها در برابر آن زنده پاینده خاضع شوند و هر کس بار ظلمی بدش دارد مایوس گردد. و هر کس که اعمالش صالح و مؤمن بوده باشد پس نه از هیچ ظلمی بترسد و نه از هیچ نقصانی».

در این آیات نیز مشاهده می‌نمایید به ایمان و عمل صالح اشاره نموده است.

برخی معتقدند که شفاعتی در قیامت نیست و معنی آیه ﴿يَوْمٌ بِلَا تَنَفَّعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا﴾ درباره شفاعت در دنیاست و می‌گویند منظور این است که اگر شفاعتی در دنیا برای کسی شده باشد در صورتی در آخرت به او نفع می‌دهد که او در دنیا آنگونه بوده که خداوند از اینکه برایش شفاعت شود راضی باشد. اگر کسی در دنیا برای ما از خداوند طلب آمرزش نماید که طلب آمرزش هم نوعی شفاعت است وقتی در آخرت آن دعا برای ما سودمند خواهد شد که ما در دنیا آنگونه باشیم که خداوند راضی باشد کسی برای ما طلب آمرزش کند. لذا در آیه ۸۰ سوره توبه مشاهده می‌نماییم خداوند به پیامبر ﷺ می‌فرماید:

﴿أَسْتَغْفِرُهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرُهُمْ إِن تَسْتَغْفِرُهُمْ مَرَّةً فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفُرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ﴾.

يعنى: «(مساوی است اینکه) برای کافران طلب آمرزش نمایی یا نکنی، اگر هفتاد مرتبه نیز برای آنان طلب آمرزش کنی هرگز خدا آنان را نمی‌بخشد این بدین سبب است که آنان به خدا و رسولش کافر شدند و خداوند گروه فاسقان را هدایت نمی‌کند».

برخی را عقیده بر این است که منظور از شفاعت در آیه ۱۰۹ سوره طه شفاعت در قیامت است ولی نه آنگونه که شیعیان می‌پندارند بلکه در قیامت حاکم مطلق خداوند است و او معین می‌کند که برای چه کسی شفاعت بشود و برای بدکاران شفاعتی نخواهد شد. (و این عقیده در مورد شفاعت مطابق آیات و احادیث صحیح و صریح است).

و در هر صورت از این آیاتی که مشاهده نمودید بدست می‌آید که ظالمان و بدکاران در آخرت در جهنم خواهند بود و راه نجات اعمال صالح و تقوی می‌باشد.

از آیه ۱۹ و ۲۰ سوره زمر بدست می‌آید که در قیامت از دست حضرت محمد ﷺ نیز که آخرین برگزیده خداست برای نجات گناهکاران کاری بر نمی‌آید. خداوند در

آیه ۱۹ و ۲۰ سوره زمر می فرماید:

﴿أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلْمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ﴿١٩﴾ لَيْكِنَ الَّذِينَ آتَقُوا رَبَّهُمْ هُمْ غُرَفٌ مِّنْ فَوْقَهَا غُرَفٌ مَّبْيَنَةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ وَعَدَ اللَّهُ لَا تُخَلِّفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ ﴿٢٠﴾﴾

يعنى: «آيا کسى که فرمان عذاب او ثابت شده آيا تو (مى تواني) کسى را که در آتش خواهد بود نجات دهی. ولی آنانکه از نافرمانی پروردگارشان ترسیده‌اند غرفه‌هایی دارند که بر فرازش غرفه‌هایی دیگر ساخته شده است از زیر آن نهرها جاری است خداوند و عده نموده است، خداوند و عده‌اش را خلاف نمی‌کند».

از آیه ۱۹ که بصورت استفهام انکاری بیان شده بدست می‌آيد که در قیامت حتی از دست آخرین پیامبر خدا نیز کاری برای کسانیکه لایق آتش شده‌اند بر نمی‌آید و از آیه ۲۰ بدست می‌آید که نجات از آتش در متقی بودن است.

در آیه ۱۲۳ و ۱۲۴ سوره نساء آمده است:

﴿لَيْسَ بِأَمَانِيْكُمْ وَلَا أَمَانِيْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلُ سُوءًا تُجْزَ بِهِ وَلَا تَجْدَ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَيَأَ وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ يَعْمَلُ مِنَ الْصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَعِيرًا ﴿١٢٤﴾﴾

يعنى: «(وعده خدا) بر وفق آرزوی شما و آرزوی اهل کتاب نیست هر کس کار بدی انجام دهد به آن جزا داده می‌شود و جز خداوند یار و مددکاری برای خود نمی‌یابد. و هر کس از مرد یا زن اعمال شایسته انجام دهد در حالیکه مؤمن باشد اینان به بهشت در آیند و به کمترین میزانی ستم نبینند».

و در این باره آیات در قرآن زیاد است که نشان می‌دهد باید از شرک و گناه و ظلم و بدی بپرهیزیم تا جهنمی نشویم و باید مؤمن و متقی و صالح باشیم تا لایق بهشت شویم. درباره دوستی خویشاوندان پیامبر ﷺ برخی به بخشی از آیه ۲۳ سوره شوری استناد می‌کنند که فرموده است:

﴿... قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةُ فِي الْقُرْبَىٰ ...﴾

يعنى: «... بگو برای تبلیغ از شما مزدی در خواست نمی‌کنم مگر علاقه نزدیکی (به خدا) را...».

و می‌گویند: منظور از خویشاوندان پیامبر، فاطمه و علی و اولاد آن‌ها می‌باشند. در جواب باید بگوییم: اولاً فرض را بر این می‌گذاریم که این برداشت شیعیان از آیه صحیح است کجای آیه گفته است این دوستی کافی است و شما را از عذاب آتش می‌رهاند؟

دیگر اینکه سوره شوری در مکه نازل شده و در آن وقت علی با فاطمه ازدواج نکرده بوده است و از کسانیکه شیعیان آن‌ها را خویشاوندان پیامبر می‌دانند جز علی و فاطمه ﷺ کسی نبوده است در حالیکه خدیجه ﷺ همسر پیامبر وجود داشته و حمزه ﷺ و سایر مؤمنین از خویشاوندان پیامبر وجود داشته‌اند. صحیح نیست بگوییم آیه درباره خدیجه و حمزه و سایر خویشاوندان مومن پیامبر نیست و درباره کسانی است که برخی از آنان هنوز بدنیا نیامده‌اند.

دیگر اینکه اگر منظور از «فى القربى» خویشاوندان پیامبر بود باید به لفظ «ذوى القربى» می‌آمد که خویشاوند را معنی می‌دهد و در آیات دیگر به همین لفظ آمده است نه اینکه بصورت «فى القربى» بیاید.

دیگر اینکه «قربى» عام است و در حرف «ى» صحبتی از من وجود ندارد که اختصاص به اقوام و خویشان پیامبر داشته باشد، به عبارتی «یاى» متکلم وحده در «قربى» وجود ندارد.

دیگر اینکه در آیه ۲۴ سوره توبه که برخی از مفسرین می‌گویند: آخرین سوره‌ای است که به پیامبر نازل شده است خداوند در مورد دوستی، تکلیف مسلمانان را روشن نموده است و فرموده:

﴿قُلْ إِنَّ كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَأَنْتَأُوكُمْ وَإِخْوَنُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالُ أَقْتَرْفُتُمُوهَا وَتَجْرَةً﴾

تَخْشُونَ كَسَادَهَا وَمَسِكُنْ تَرَضُونَهَا أَحَبَ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٧٤﴾

يعنى: «بگو: اگر پدرانتان و پسرانتان و برادرانتان و همسرانتان و عشیرهتان و مالهایی که آنها را پس انداز کردهاید و تجارتهی که از کسادی آن بیم دارید و خانه‌هاییکه آنها را دوست دارید، دوست داشتنی تر است نزد شما از خداو رسولش و جهاد در راه او (خدا) پس منتظر باشید تا خدا فرمانش را صادر کند و خداوند گروه فاسقان را هدایت نمی‌کند».

از این آیه بدست می‌آید که دوستی خدا و پیامبر و جهاد در راه خدا باید از هر چیزی در قلب مومن بیشتر باشد و البته جهاد هر نوع کوششی در راه خداست و تنها قتال (جنگ کردن) نیست. و در نتیجه مشاهده می‌نماییم که دوستی‌های دیگر منجمله دوستی مومنان با یکدیگر و یا دوست داشتن خویشان پیامبر در مقابل این دوستی‌ها یعنی دوستی خداو پیامبرش و جهاد در راه خدا چقدر کم ارزش است.

اگر در زمان رسول خدا ﷺ کسی از مؤمنی از قبیله قریش سؤال می‌نمود تو علی و فاطمه را بیشتر دوست داری یا خدا و رسول و جهاد در راه خدا را، طبق این آیه باید می‌گفت خدا و رسول و جهاد در راه خدا را. و در زمان ما اگر کسی از ما بپرسد که آیا شما علی و فاطمه و اولادشان را بیشتر دوست دارید و یا خدا و رسولش و جهاد در راه خدا را باید طبق این آیه بگوییم خدا و رسولش و جهاد در راه خدا. تازه اینکه دوستی خدا و رسول و جهاد در راه خدا کافی نیست واقعاً باید با مال و جان در راه خدا جهاد نماییم و آگاه نمودن مردم و نجاتشان از شرک و خرافات جهاد در راه خدا بحساب می‌آید. همین کتابی را که بنده می‌نویسم و در نوشتن آن از هیچکس جز خداوند قادر متعال و اهمه ندارم و برای رضایت خداوند است نوعی جهاد بحساب می‌آید و امیدوارم مورد قبول خداوند مهربان قرار گیرد.

اگر در زمان رسول الله بعد از آیه ۲۴ سوره توبه از صحابه پیامبر منجمله ابوبکر و عمر

و عثمان و از زنان پیامبر و از دو دختر پیامبر سؤال می شد که شما علی و فاطمه و اولاد او را بیشتر دوست دارید و یا خدا و پیامبر و جهاد در راه خدا را باید طبق این آیه می گفتند خدا و رسول و جهاد در راه خدا را.

ما هم علی و فاطمه و اولادشان را دوست داریم زیرا مؤمنان باید مؤمنان دیگر را دوست داشته باشند ولی خدا و رسول و جهاد در راه خدا را از علی و فاطمه و اولادشان بیشتر دوست داریم.

و خدا را از رسولش و جهاد در راهش بیشتر دوست داریم. در آیه ۱۶۵ سوره بقره آمده است:

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا تُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ الْأَنْجَانِ وَالَّذِينَ إِيمَانُهُمْ أَشَدُ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ﴾.

مشاهده می نمائیم در بخشی از این آیه فرموده:

﴿... وَالَّذِينَ إِيمَانُهُمْ أَشَدُ حُبًّا لِلَّهِ ...﴾.

یعنی: «مؤمنان در دوستی خدا قویترند...».

و بدین معنی است که خدا را از هر چیز و هر کس بیشتر دوست دارند و آیه ﴿... قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى...﴾.

با آیه ۲۴ سوره توبه بیشتر تناسب دارد زیرا معنی آیه این است که: بگو از شما برای تبلیغ مزدی تقاضا نمی کنم مگر علاقه نزدیکی (به خدا) را.

باز گردیم به شفاعت در قیامت، خداوند در آیات ۶ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۱ سوره القارعه فرموده است:

﴿فَإِنَّمَا مَنْ ثَقَلَتْ مَوَازِينُهُ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ وَمَا أَدْرِنَكَ مَا هِيَ نَارٌ حَامِيَةٌ﴾.

یعنی: «(در قیامت) هر کس کفه های (نیکی های) او سنگین باشد. برخوردار از زندگی

پسندیده خواهد شد. و اما هر کس که کفه‌های (نیکی‌های) او سبک باشد. پس بازگشت او هاویه خواهد بود. و تو چه می‌دانی آن (هاویه) چیست. آتش زبانه کشیده است.»
این آیات نیز مؤید این است که در قیامت تقوی و ایمان و اعمال صالح باعث نجات است نه محبت کسی را در دل داشتن.

آیات دیگری نیز وجود دارد که نشانگر این است که در قیامت ایمان و تقوی و عمل صالح باعث نجات می‌شود که برای رعایت اختصار از ذکر آن آیات خودداری می‌نماییم.

توصیل جستن به فاطمه (علیها السلام)

یکی از شرک و بدعت‌هایی را که در کتب شیعه آورده‌اند توصیل جستن به فاطمه علیها السلام است. در جامعه ما، مشاهده می‌شود که برخی از شیعیان در برخی از دعاها ایشان متوصیل به ائمه خود می‌شوند.

دعای توصیل، ندب، فرج، نمونه‌هایی از این توصلات است. و در محک قرآنی این توصلات شرک محسوب می‌شود و شرک از بزرگترین گناهان است تا حدی که اگر کسی در دنیا از شرک دست بر ندارد و توبه نکند خداوند گناه شرکش را در آخرت نمی‌آمرزد. و وعده آتش به او داده است.

خداآوند تبارک و تعالی در قرآن کیفیت دعا نمودن را به ما تعلیم داده است و تمام دعاهاي قرآن ارتباط مستقیم بمنه با پرواردادگار است.

در قبل از زمان حضرت محمد ﷺ پیامبرانی وجود داشتند که در زمان ایشان هیچکدام وجود نداشتند و در قرن‌ها قبل از زمان ایشان از دنیا رفته بودند. شما حتی یک آیه در قرآن نمی‌یابید که در آن گفته شده باشد به پیامبران قبل از محمد ﷺ متوصیل شوید. یک آیه در قرآن پیدا نمی‌کنید که در آن گفته باشد به ابراهیم، موسی، عیسی، و سایر انبیاء ﷺ متوصیل شوید و آنان را واسطه بین خود و خدا بدانید. بلکه دعاهايی که در قرآن به ما تعلیم داده شده است همگی تماس مستقیم با خدا می‌باشد.

اگر ما در زمان انبیاء بودیم و آن‌ها زنده بودند و آن‌ها را می‌دیدیم و از آنان می‌خواستیم برای ما از خداوند طلب آمرزش کنند و یا به عبارتی متوصیل به آنان می‌شدیم اشکال نداشت ولی اکنون که آنان وجود ندارند، اگر ما متوصیل به مجسمه ساخته شده به شکل آنان و یا متوصیل به قبرشان شویم شرک خواهد بود.

در سفر هند مشاهده نمودم در کنار بتخانه قبری بود و بتپرستان اعمال و آدابی را که با بتهای انجام می‌دادند عیناً همان آداب و اعمال را برای صاحب قبر انجام می‌دادند.

در وسائل الشیعه «کتاب الصلاة»، ابواب «احکام المساکن» از امام صادق روایت نموده که گفت: «قال أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ: بَعْثَيَ رَسُولُ اللهِ ﷺ فِي هَدْمِ الْقُبُورِ وَكَسْرِ الصُّورِ». یعنی: «علی گفت: رسول خدا مرا مامور نمود در خراب کردن قبرها و شکستن بت‌ها».

همچنین بدنبال این روایت آمده است: «... عن أبي عبد الله قال: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ اللَّهُ عَزَّ ذِلْكُهُ: بَعْثَيَ رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) إِلَى الْمَدِينَةِ فَقَالَ: لَا تَدْعُ صُورَةً إِلَّا مَحَوْتَهَا وَلَا قَبْرًا إِلَّا سَوَّيْتَهُ....». یعنی: «... از امام صادق که گفت: امیرالمؤمنین گفت: مرا رسول خدا مامور نمود بسوی مدینه پس گفت صورتی را باقی مگذار مگر اینکه آن را محو نمایی و قبری را باقی مگذار مگر اینکه آن را با خاک مساوی کنی...».

اگر دقت کنیم مشاهده می‌نماییم در این روایات قبر در کنار بت ذکر شده است و در آن زمانها قبرها بت شده بودند و حضرت علی بدستور حضرت محمد ﷺ مامور می‌شد آن‌ها را ویران نماید و با خاک یکسان نماید. همچنین در وسائل الشیعه «ابواب مکان المصلى» آورده‌اند:

«... عن أبي عبد الله ﷺ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ نَهَىَ أَنْ يُصَلِّي عَلَى قَبْرِهِ أَوْ يُقْعَدَ عَلَيْهِ أَوْ يُبْنَى عَلَيْهِ». یعنی: «... رسول خدا نهی نمود از اینکه (بعد از مرگش) بر قبرش نماز بخوانند یا بر آن بنشینند یا بر آن بنا کنند».

و همچنین در وسائل الشیعه ابواب «احکام المساکن» از ابی عبدالله نقل فرموده: «... عن أبي عبد الله ﷺ قال: لَا تَبْنُوا عَلَى الْقُبُورِ وَلَا تُصَوِّرُوا سُقُوفَ الْبَيْوْنَ فِإِنَّ رَسُولَ اللهِ كَرِهَ ذَلِكَ». یعنی: «... ابی عبدالله (امام صادق) فرمود: «بر قبرها بنا نکنید و سقف خانه‌ها را تصویر نکشید، زیرا این چیزها را رسول خدا خوش نداشت».

در صحیح البخاری «کتاب الصلاة» آورده‌اند:

«... عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ، أَنَّ أُمَّ حَبِيبَةَ، وَأُمَّ سَلَمَةَ ذَكَرَتَا كَيْسِةً رَأَيْنَهَا بِالْحَيْشَةِ فِيهَا تَصَاوِيرُ،

فَذَكَرَتَا لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «إِنَّ أُولَئِكَ إِذَا كَانَ فِيهِمُ الرَّجُلُ الصَّالِحُ فَمَا تَ، بَئُوا عَلَى قَبْرِهِ مَسْجِدًا، وَصَوَرُوا فِيهِ تِلْكَ الصُّورَ، فَأُولَئِكَ شَرَارُ الْخَلْقِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

يعنى: «... از عایشه نقل شده است که ام حبیبه و ام سلمه یاد نمودند از کیسه‌ای که در حبسه دیده بودند که در آن تصاویری بود. پس آن را برای پیامبر ﷺ یاد نمودند، پیامبر فرمود: آنان قومی هستند که هرگاه بنده صالحی در میانشان فوت کند بر قبرش مسجدی بنا می‌کنند و آن صورت‌ها را تصویر می‌نمایند. آنان بدترین مخلوقات نزد خدا در قیامت هستند».

در مسنند زید بن علی بن الحسین در چگونگی غسل دادن پیامبر ﷺ آمده است:

«حَدَّثَنِي زَيْدُ بْنُ عَلَيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنْ عَلَيِّ اللَّهِ أَعْلَمُ اخْتَلَفَ أَصْحَابُهُ أَيْنَ يُدْفَنُ، فَقَالَ عَلَيِّ اللَّهِ أَعْلَمُ: إِنْ شِئْتُمْ حَدَّثُكُمْ، فَقَالُوا حَدِّثْنَا، قَالَ: سُمِّعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: لَعْنَ اللَّهِ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ كَمَا اتَّخَذُوا قُبُورَ أَبِيَائِهِمْ مَسَاجِدٍ إِنَّهُ لَمْ يُقْبِضْ نَبِيًّا إِلَّا دُفِنَ مَكَانُهُ الَّذِي قُبِضَ فِيهِ...».

يعنى: «(از علی ﷺ نقل شده که) گفت: هنگامیکه رسول خدا ﷺ رحلت نمود، اصحاب اختلاف کردند که در کجا دفن شود؟ آنگاه علی گفت: اگر بخواهید برای شما نقل می‌کنم، گفتند: بگو، گفت: از رسول خدا شنیدم که می‌گفت: خدا یهود و نصاری را لعنت نمود که قبور انبیائشان را مساجد قرار دادند هیچ پیغمبری از دنیا نرفت مگر اینکه در همان مکان که از دنیا رفته بود دفن شد».

رسول خدا ﷺ در همان مکانی که رحلت نمود دفن شد یعنی در حجره عایشه رض او را دفن نمودند و تا عایشه زنده بود یعنی پنجاه سال هیچکس نیامد درب حجره او که در را باز کن می‌خواهیم قبر رسول خدا را زیارت کنیم. این بدعتها در قرن‌های بعد بتدریج پیدا گردید چون مسلمین با فقههای مختلف از یهود و نصاری و گران و مجوسان و بودائیان تماس گرفتند و در ممالک آنان مقابر فرعونه و شاهان از قبیل کورش و داریوش و اهرام مصر را دیدند، این کارها میانشان رواج گرفت و بنام بزرگان و شاهزادگان قبور زیاد شد منجمله قبر شاهزاده حمزه، شاهزاده جعفر، شاهزاده جلال

الدین، شاهزاده عبدالعظیم و غیره و متولیان و خدامان هم برای نفع خود هر چه توانستند به این کارها تشویق نمودند و یک زیارت را بهتر از صد حج و یا هزار حج جلوه دادند و زیارتname نوشتند. در حالیکه در قرآن حتی یک آیه وجود ندارد که در آن، مؤمنین را تشویق به زیارت نمودن قبور نموده باشد.

روایت ساخته‌اند مبنی بر اینکه هر کس قبر فاطمه معصومه را در قم زیارت کند بهشت بر او واجب می‌شود و این روایت باعث می‌شود که مردم بدنیال اعمال صالح و دوری نمودن از گناه نباشند هزاران فسق و فجور انجام دهنند بعد مسافرتی به قم نمایند و به زیارت روند و گمان نمایند بهشتی شده‌اند و در آخرت به بهشت برده خواهند شد.

می‌دانیم در زمان حضرت محمد ﷺ هیچ یک از انبیای قبل از او زنده نبودند بلکه صدها سال قبل از دنیا رفته بودند و قبوری داشتند مانند قبر پدر امت اسلام ابراهیم ﷺ که در شهر الخلیل است، شما بابت نمونه حتی یک آیه در قرآن پیدا نمی‌کنید که در آن گفته شده باشد بروید و قبر انبیاء را زیارت نمائید. بلکه در آیات قرآن مؤمنین تشویق شده‌اند که در زمین گردش نمایند و آثار باقی مانده از ستمگران را مشاهده نمایند و عبرت گیرند و همچنین در زمین سیر کنند و درباره آغاز خلقت تفکر کنند. همچنین امر شده‌اند که اگر مستطیع شدند به حج خانه خدا بروند و سوره‌ای بنام حج در قرآن است ولی هیچ آیه‌ای نیست که در آن به مؤمنین گفته شده باشد که به زیارت قبور بروید.

پیامبران و شهداء و صالحین، بعد از مرگشان جسدشان در قبر گذاشته شده است و خداوند در آیه ۲۲ سوره فاطر فرموده است:

﴿... إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مِّنْ فِي الْأَقْبُورِ ﴾

يعنى: «... خداوند هر کس را که بخواهد می‌شنواند و تو کسانی را که در قبرها هستند نمی‌توانی بشنوانی».«

حضرت محمد ﷺ که آخرین پیامبر است در زمان حیاتش طبق همین آیه (۲۲ سوره فاطر) قادر نبوده کسانی را که در قبرها هستند بشنواند و انبیای قبل از ایشان همگی رحلت

نموده بودند و جسدشان در قبرهایشان بوده و همچنین شهداء در زمان پیامبر بعد از شهادتشان در قبر گذاشته شده بودند و پیغمبر قادر نبوده آنان را بشنواند، اگر هم در قبر گذاشته نمی‌شدند باز قادر به شنواییدن آنان نبوده است. در خطبه ۲۲۳ نهج البلاغه، درباره اهل قبور آمده است: «... أَصْبَحَتْ مَسَاكِنُهُمْ أَجْدَاثًا، وَأَمْوَالُهُمْ مِيرَاثًا. لَا يَعْرُفُونَ مَنْ أَتَاهُمْ، وَلَا يَحْفَلُونَ مَنْ بَكَاهُمْ، وَلَا يُجِيِّبُونَ مَنْ دَعَاهُمْ...».

يعنى: «... (اهل قبور) خانه‌هایشان قبرهایشان شد و اموال آنان تقسیم گردید، کسی را که بر سر گورشان آید نمی‌شناسند و به کسی که بر ایشان گریه کند توجه ندارند و هر کس ایشان را صدا بزند جواب ندهند...».

و در خطبه ۱۱۰ نهج البلاغه درباره اهل قبور آمده است: «... فَهُمْ جِيَرَةٌ لَا يُجِيِّبُونَ دَاعِيًّا، وَلَا يَمْنَعُونَ ضَيْمًا، وَلَا يُبَالُونَ مَنْدَبَةً، إِنْ جَيْدُوا لَمْ يَفْرَحُوا، وَإِنْ قُحْطُوا لَمْ يَقْنُطُوا، جَمِيعُ وَهُمْ آخَادٌ، وَجِيرَةٌ وَهُمْ أَبْعَادٌ، مُتَدَافِنُونَ لَا يَتَرَأَوْرُونَ».

يعنى: «... (اهل قبور) همسایگانی هستند که هرگاه آنان را ندا کنند جواب ندهند و ظلم و ستمی را جلوگیری ننمایند و به نوحه سرایی متوجه نشوند. اگر در حق ایشان نیکی شود شاد نگردند و اگر قحطی شود یاس ندارند اطراف یکدیگرند ولی تنها هستند و همسایه‌اند در حالیکه از هم دورند، با اینکه نزدیکند به دیدار هم نروند».

خداؤند تبارک و تعالی در آیات ۵ و ۶ سوره احقاف فرموده:

﴿وَمَنْ أَصْلَلُ مِمَّنْ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَحِيْبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ ﴿١﴾ وَإِذَا حُبِشَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَفِرِينَ ﴿٢﴾﴾.

يعنى: «و چه کسی گمراحتر است از کسی که افرادی را به فریاد بخواند که اگر تا روز قیامت هم آنها را صدا بزند پاسخش نمی‌گویند و غافل از فریاد فریاد زدگانند. و چون مردم محسور گردند دشمن آنان (مشرکین) باشند و به عبادتشان انکار ورزند».

و نوع دیگری از شرك که در جامعه ایران ما وجود دارد، توسل به غیر خدا است. گاهی شنیده می‌شود برخی از افراد در هنگام ناراحتی فاطمه زهرا، حضرت عباس، امام

رضا و... را به فریاد می‌طلبد، در حالیکه از آیه ۶۵ سوره عنکبوت و برخی دیگر از آیات قرآن بدست می‌آید که مشرکان مکه با اینکه مشرک بودند در هنگام سختی و ناراحتی، خدا را ندا می‌نمودند. در این باره در آیه ۶۵ سوره عنکبوت آمده است:

﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلُكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الَّذِينَ فَلَمَّا نَجَّنُهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾.

یعنی: «هنگامیکه در کشتی سوار شوند خدا را خالصانه می‌خوانند ولی هنگامیکه به سوی خشکی آنان را رساند شرک ورزند».

یکی از مؤمنین می‌گفت، مشرکان در زمان رسول خدا عليهم السلام از برخی از مؤمنان در زمان ما در هنگام سختی‌ها خداشناس‌تر بودند آنان در هنگام ترس خدا را خالصانه می‌خوانند ولی برخی از مؤمنین در زمان ما به هنگام ترس به گمان خود به فاطمه زهرا، حضرت عباس، عبدالقدار گیلانی و... متسل می‌شوند.

حال ممکن است گفته شود مگر در قرآن نیامده که بسوی خدا وسیله‌ای بجوئید؟ جواب این است که باید بینیم وسیله چیست؟ مفسرین و لغویین «وسیله» را به معنی «ما یتوسل به من الطاعات والعلم» یعنی: «آنچه از طاعات و علم که به آن‌ها توسل جویند» معنی کرده‌اند.

و در خطبه ۱۰۹ نهج البلاغه در تعریف «وسیله» آمده است:

«إِنَّ أَفْضَلَ مَا تَوَسَّلَ بِهِ الْمُؤْمِنُونَ إِلَيَّ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى: الْإِيمَانُ بِهِ وَ بِرَسُولِهِ، وَ الْجَهَادُ فِي سَبِيلِهِ فَإِنَّهُ ذِرْوَةُ الْإِسْلَامِ، وَ كَلِمَةُ الْإِخْلَاصِ فِيْهَا الْفِطْرَةُ، وَ إِقَامُ الصَّلَاةِ فِيْهَا الْمِلَةُ، وَ إِيَّاتُ الرَّكَأَةِ فِيْهَا فَرِيَضَةُ وَاجِبَةُ، وَ صَوْمُ شَهْرِ رَمَضَانَ فِيْهَا جَنَّةُ مِنَ الْعِقَابِ، وَ حَجَّ الْبَيْتِ وَ اعْتِمَارُهُ فِيْهَا مِنْفَيَانِ الْفَقْرِ وَ يَرْحَضَانِ الدَّنْبِ، وَ صَلَةُ الرَّحْمِ فِيْهَا مَثَرَّةُ فِي الْمَالِ وَ مَنْسَأَةُ فِي الْأَجَلِ، وَ صَدَقَةُ السُّرُّ فِيْهَا ثُكَّفُ الْخَطِيَّةِ، وَ صَدَقَةُ الْعَلَانِيَّةِ فِيْهَا تَدْفُعُ مِيتَةَ السُّوءِ...».

یعنی: «همانا بهترین چیزی که درخواست کنندگان از خداوند عزیز به آن توسل جویند، ایمان به خدا و به رسول او و جهاد در راه خداست که موجب عظمت اسلام است و کلمه اخلاص (لا اله الا الله) که امری است فطری. و بپا داشتن نماز که علامت دین است و

پرداختن زکات که فریضه‌ای است واجب و روزه ماه رمضان که وسیله‌ای است برای جلوگیری از عذاب الهی و حج و عمره که فقر را ریشه کن می‌سازد و گناه را می‌شوید و صله رحم که مال را زیاد می‌کند و مرگ را به تأخیر می‌اندازد و صدقه پنهان که خطایا را می‌پوشاند و صدقه آشکار که مرگ بد را دفع می‌کند».

در این خطبه مشاهده می‌نمائیم که وسیله‌ها را ذکر می‌نماید و تمام این وسیله‌ها چیزی است که خداوند در قرآن به آن امر فرموده است. ولی بتپرسنی و قبرپرسنی و آلهه گرفتن که وسیله نیست بلکه شرک است.

بتپرسنان نیز به گمان خود بت‌ها را وسیله می‌دانستند. در این باره در آیه ۳ سوره زمر آمده است:

﴿... مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُرِبُّوْنَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى ...﴾

يعنى: «... (بتپرسنان می‌گفتند) ما این‌ها را عبادت نمی‌کنیم جز اینکه ما را به خدا نزدیک می‌سازند...».

و خداوند در آخر همین آیه می‌فرماید:

﴿... إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَذِبٌ كَفَّارٌ ﴾

يعنى: «... خداوند این کسانی را که دروغ پرداز ناسپاس هستند، هدایت نمی‌کند».

و همچنین در آیه ۱۸ سوره یونس می‌فرماید:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضْرُهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَاعُوْنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتَنْبِئُوْنَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴾

يعنى: «به غیر از خدا می‌پرستند آنچه را که نه ضرری برای آنان می‌تواند داشته باشد و نه نفعی را، و می‌گویند این‌ها شفیعان ما نزد خدا هستند، بگو آیا خدا را آگاه می‌کنید به چیزی که در آسمانها و زمین از آن آگاهی ندارد، خداوند منزه است و برتر است از

آنچه به او شرک می‌آورند».

نکته دیگر اینکه، آن کس که در همه جا هست و با همه افراد و اشیاء است، و هر کس او را در هر جا صدا بزند صدایش را می‌شنود و همه چیز و همه کس را می‌بیند و به نیت‌های دلها آگاه است فقط خداست و غیر از او کسی این صفات را ندارد حال اگر کسی معتقد باشد که انبیاء و شهداء نیز در همه جا حضور دارند و هر کس آن‌ها را صدا بزند صدایش را می‌شنوند و او را می‌بینند، برای این صفات خدا شریک قایل شده و مشرک می‌باشد.

خداآوند در آیه ۴ سوره حديد درباره این صفت‌ش می‌فرماید:

﴿... وَهُوَ مَعْكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾.

يعنى: «... و او (الله) با شماست هر جا که باشيد و الله به آنچه انجام مى‌دهيد بیناست.».

در خطبه ۴۶ نهج البلاغه از قول علیؑ آورده‌اند که به هنگام رفتن به سوی اهل شام به خداوند عرض می‌نماید:

«... اللَّهُمَّ أَتَتَ الصَّاحِبَ فِي السَّفَرِ، وَأَتَتَ الْخُلِيفَةَ فِي الْأَهْلِ، وَلَا يَجْمِعُهُمَا غَيْرُكَ، لِأَنَّ الْمُسْتَحْلِفَ لَا يَكُونُ مُسْتَصْحِبًا، وَالْمُسْتَصْحِبُ لَا يَكُونُ مُسْتَحْلِفًا.»

يعنى: «پروردگارا، تو همراه من در سفر هستی و جانشين من در خانه و اين صفت در غير از تو جمع نمى‌شود زيرا کسی که جانشين باشد همراه نىست و کسی که همراه باشد جانشين نىست».

و نکته دیگر اینکه، انبیاء و شهداء اکنون مرده‌اند و در بهشت بروزخی روحشان زنده است و غافل از دنيای ما می‌باشند.

از آیه ۲۶ سوره یس بدست می‌آید که کسی که شهید می‌شود روحش در بهشت بروزخی قرار می‌گيرد، زира در آیه ۲۶ و ۲۷ سوره یس آمده است:

﴿قِيلَ أَدْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلِيلَتْ قَوْمِي يَعْلَمُونَ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكَرَّمِينَ﴾.

يعنى: «(به حبيب نجار بعد از شهادتش) گفته شد: داخل بهشت شو. گفت: اى کاش قوم من مى دانستند. در مقابل چه چيزی پروردگارم مرا آمرزید و مرا از اکرام شوندگان قرار داد.».

و همچنین در آيه ۱۱۷ سوره مائدہ نيز به غفلت (عيسى الصلی اللہ علیہ و آله و سلم) از دنياى ما در بعد از رحلتش اشاره مى نماید و مى فرماید:

﴿... وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتِنِي كُنْتَ أَنْتَ الْرَّقِيبُ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾.

يعنى: «... (عيسى در قيامت خواهد گفت) و بودم بر آنها شاهد، مادامى که در ميان آنها بودم پس از هنگامیکه مرا میراندی تو بر آنها مراقبى و تو بر هر چيزی شاهدي. از اين آيه نيز بدست مى آيد که عيسى الصلی اللہ علیہ و آله و سلم بعد از رحلتش از امتش با خبر نىست.

در آيه ۱۰۹ سوره مائدہ آمده است:

﴿يَوْمَ تَجْمَعُ الْأَنْبِيَاءُ فَيَقُولُ مَاذَا أَجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَيْنَا بِالْغُيُوبِ﴾.

يعنى: «روزی که الله، پیامبران را جمع مى کند پس از آنان مى پرسد چه مقدار مورد اجابت قرار گرفتید خواهند گفت: نمى دانيم، خدايا تنها تو هستى داناي غيبها. و آيات بيشرتى در قرآن درباره بي خبرى انبيء از دنياى ما وجود دارد که برای رعایت اختصار از ذکر آنها خودداری مى نمائيم.

همانگونه که گفته شد مشرکان در زمان رسول خدا الله علیہ و آله و سلم در سختى ها به فطرت «خداپرستى شان نزديک شده و خدا را خالصانه ندا مى نمودند. حال اگر برای ما ناراحتى پيش آيد مثلاً در معرض غرق شدن قرار بگيريم هيق نجات غريقى نيز نباشد آيا باید خدا را ندا نمائيم يا فاطمه را؟ باید خدا را ندا نمائيم، خدا را که در همه جا حضور دارد و قادر است و ما را خلق کرده است و خالق آسمانها و زمين است و از رگ گردن به ما نزديکتر است و از همه کس به ما مهربان تر است و در قرآن از ما خواسته که او را به فرياد بطلبيم. کسی که به گمان خود فاطمه را ندا نماید، صفت حضور خدا در هر مكان

را در ذهن خودش به فاطمه داده و او را حاضر و ناظر در همه جا دانسته است و او را بینا و شنوازی دعا دانسته است و برای خداوند در این صفات که مخصوص خود اوست شریک قرار داده، و در ذهن، الهی که به تصور خود فاطمه زهرا باشد برای خود ساخته است و آیات بسیاری در قرآن در مبارزه با همین الهه‌های ذهنی مشرکان آمده است. در آیه ۶۲ سوره نمل می‌فرماید:

﴿أَمَّنْ يُحِبُّ الْمُضطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْسِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ حُلَافَاءَ الْأَرْضِ أَإِلَهٌ مَّعَ اللَّهِ ﴾
﴿قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ﴾.

يعنى: «چه کسی دعای شخص درمانده را، چون او را ندا نماید اجابت می‌کند و سختی را بر می‌دارد و شما را جانشینان زمین می‌سازد، آیا با الله، الهی هست اندکی پند می‌پذیرید».

از این آیه که بصورت استفهام انکاری بیان شده است. بدست می‌آید که الهی با الله وجود ندارد و یکی از معانی لا اله الا الله، همین معنی می‌باشد.

همانگونه که در مقدمه عرض شد پیروان عیسیٰ صلی الله علیه و آله و سلم به عیسی و مادرش مریم صلی الله علیه و آله و سلم متول می‌شدند، در این باره خداوند در آیات ۱۱۶ و ۱۱۷ سوره مائدہ می‌فرماید:

﴿وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَعْصِيَ ابْنَ مَرِيمَ إِأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ أَخْدُونِي وَأُمِّي إِلَهُنِّ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَنَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلُمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَيْمُ الْغُيُوبِ﴾
﴿مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمْرَتَنِي بِهِ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبِّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتِنِي كُنْتَ أَنْتَ الْرَّقِيبُ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾.

يعنى: «و چون خداوند فرماید: ای عیسی بن مریم، آیا تو به مردم گفتی که مرا و مادرم را دو الله به جای الله گیرید؟ گوید: تو را به پاکی یاد می‌کنم، مرا سزاوار نیست چیزی بگوییم که سزاوار من نیست. اگر آن را گفته باشم بی‌گمان آن را دانسته‌ای آنچه را

که در ذات من است می‌دانی و آنچه را که در ذات توست نمی‌دانم همانا تویی آن دانای غیب‌ها. به آنان مگر آنچه را که مرا به آن فرمان داده بودی نگفته‌ام. (گفته‌ام) که عبادت کنید الله را که پروردگار من و پروردگار شماست و تا زمانی که در میانشان بودم بر آنان شاهد بودم آنگاه چون مرا برگرفتی خودت بر آنان نگهبان بودی و تو بر هر چیزی شاهدی».

از این آیه بدست می‌آید که مسیحیان عیسی و مریم ﷺ را دو الله دانسته‌اند و همچنین در آیه مشاهده نمودید که از بی‌خبری عیسی ﷺ از دنیا می‌درد بعد از مرگش سخن به میان آمد است و همچنین از آگاه نبودن عیسی و مادرش از غیب‌ها. اگر در آیات ۶۲ تا ۶۵ سوره نمل که نفی الله است دقت نماییم مشاهده می‌کنیم بعد از اینکه در آیات ۶۲ تا ۶۴، الله را رد می‌کند در آیه ۶۵ می‌فرماید:

﴿قُل لَا يَعْلَمُ مَنِ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبِ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبَعَثُونَ ﴾.

يعنى: «بگو هر کس در آسمان‌ها و زمین است غیب نمی‌داند، جز خدا، و نمی‌دانند که چه زمانی برانگیخته می‌شوند».

پس، آنکه در همه جا حضور دارد و عالم به غیب است خدا می‌باشد و الهی جز او وجود ندارد.

خداؤند در آیات ۱۹، ۲۰، ۲۱ و ۲۲ سوره نحل می‌فرماید:

﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسْرُوتَ وَمَا تُعْلَمُونَ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ تُخَلِّقُونَ أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبَعَثُونَ إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُّهُمْ مُنْكَرٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴾.

يعنى: «و خداوند آنچه را پنهان می‌داريد و آنچه را آشکار می‌کنيد می‌داند. و آنان را که به جای خدا ندا می‌کنند چیزی نمی‌افرینند و خودشان آفریده شده‌اند. مردگانند، نه زندگان و در نمی‌یابند که چه زمانی برانگیخته می‌شوند. الله شما الله یگانه است پس

کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند دلهایشان حق ناشناس و خودشان مستکبرند». این آیات نیز علم خدا را به پنهان و آشکار بیان می‌دارد و همچنین غفلت الهای را نشان می‌دهد. خداوند در آیه ۲۱۳ سوره شعراء می‌فرماید:

﴿فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًاٰءًاٰخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ﴾.

یعنی: «پس، با الله، اله دیگری را مخوان که (اگر چنین کنی) از عذاب شدگان خواهی بود».

خداوند در آیه ۲۰ سوره جن می‌فرماید:

﴿قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّيْ وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا﴾.

یعنی: «بگو این است و جز این نیست که فقط پروردگارم را (به نیایش) می‌خوانم و احدي را شریک او قرار نمی‌دهم».

خداوند در آیه ۴۰ و ۴۱ سوره انعام می‌فرماید:

﴿قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَنْكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَنْكُمُ الْسَّاعَةُ أَغَيْرُ اللَّهِ تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾
﴿بَلْ إِيمَاهُ تَدْعُونَ فَيَكْسِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ﴾.

یعنی: «بگو: چه می‌بینید، اگر عذاب خدا به شما برسد و یا قیامت شما را دریابد، اگر راستگویید، آیا غیر خدا را می‌خوانید. (نه) بلکه فقط او را (به فریاد) می‌خوانید و اگر بخواهد آنچه را که آن را می‌طلبید دور می‌کند و آنچه را شریک قرار داده بودید فراموش می‌کنید».

خداوند در آیه ۶۵ سوره غافر می‌فرماید:

﴿هُوَ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادَعُوهُ مُحْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾.

یعنی: «اوست زنده، الهی جز او نیست، پس او را با پرستشی خالصانه بخوانید، حمد برای الله است که پروردگار جهانیان است».

و آیات بسیاری در این زمینه وجود دارد که برای رعایت اختصار از ذکر آنها

خودداری می نمائیم.